॥ अथार्ज्जुनवनवासपर्व्व ॥ १६ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं ते समयं कृत्वा न्यवसंस्तत्र पाण्डवाः । वशे शस्त्रप्रतापेन कुर्व्वन्तोऽन्यान्महीक्षितः ।
तेषां मनुजसिंहानां पञ्चानाममितौजसां । बभूव कृष्णा सर्व्वेषां पार्थानां वशवर्त्तिनी ।
ते तया तैश्च सा वीरैः पतिभिः सह पञ्चभिः । बभूव परमप्रीता नागैरिव सरस्वती । ७७४५
वर्त्तमानेषु धर्म्मेण पाण्डवेषु महात्मसु । व्यवर्द्धन्कुरवः सर्व्वे हीनदोषाः सुखान्विताः ।
अथ दीर्घेण कालेन ब्राह्मणस्य विशाम्पते । कस्यचित्तस्करा जह्रुः केचिद्गा नृपसत्तम ।
ह्रियमाणे धने तस्मिन् ब्राह्मणः क्रोधमूर्च्छितः । आगम्य खाण्डवप्रस्थमुदक्रोशत्स पाण्डवान् ।
ह्रियते गोधनं क्षुद्रैर्नृशंसैरकृतात्मभिः । प्रसह्य चास्मद्विषयादभ्यधावत पाण्डवाः ।
ब्राह्मणस्य प्रशान्तस्य हविर्ध्वांक्षैः प्रलुप्यते । शार्दूलस्य गुहां शून्यां नीचः क्रोष्टाऽभिमर्दति । ७७५०
अरक्षितारं राजानं बलिषड्भागहारिणं । तमाहुः सर्व्वलोकस्य समग्रं पापचारिणं ।
ब्राह्मणस्वे हृते चौरैर्धर्म्मार्थे च विलोपिते । रोरूयमाणे च मयि क्रियतां हस्तधारणा ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ रोरूयमाणस्याभ्यासे भृशं विप्रस्य पाण्डवः । तानि वाक्यानि शुश्राव कुन्तीपुत्रो धनञ्जयः ।
श्रुत्वैव च महाबाहुर्म्माभैरित्याह तं द्विजं । आयुधानि च यत्रासन् पाण्डवानां महात्मनां । कृष्णया सह तत्रास्ते धर्म्मराजो युधिष्ठिरः ।
सम्प्रवेशाय चाशक्तो गमनाय च पाण्डवः । तस्य चार्त्तस्य तैर्व्वाक्यैश्चोद्यमानः पुनः पुनः । ७७५५
आक्रन्दे तत्र कौन्तेयश्चिन्तयामास दुःखितः । ह्रियमाणे धने तस्मिन् ब्राह्मणस्य तपस्विनः ।
अश्रुप्रमार्जनं तस्य कर्त्तव्यमिति निश्चयः । उपप्रेक्षणजोऽधर्म्मः सुमहान् स्यान्महीपतेः ।
यद्यस्य रुदतो द्वारि न करोम्यद्य रक्षणं । अनास्तिक्यञ्च सर्व्वेषामस्माकमपि रक्षणे ।
प्रतितिष्ठेत लोकेऽस्मिन्नधर्म्मश्चैव नो भवेत् । अनादृत्य तु राजानं गते मयि न संशयः ।
अजातशत्रोर्नृपतेर्म्मयि चैवानृतं भवेत् । अनुप्रवेशे राज्ञस्तु वनवासो भवेन्मम । ७७६०
सर्व्वमन्यत्परिहृतं धर्षणात्तु महीपतेः । अधर्म्मो वै महानस्तु वने वा मरणं मम । शरीरस्य विनाशेन धर्म्म एव विशिष्यते ।
एवं विनिश्चित्य ततः कुन्तीपुत्रो धनञ्जयः । अनुप्रविश्य राजानमापृच्छ्य च विशाम्पते ।
धनुरादाय संहृष्टो ब्राह्मणं प्रत्यभाषत । ब्राह्मणागम्यतां शीघ्रं यावत्परधनैषिणः ।
न दूरे ते गताः क्षुद्रास्तावद्गच्छावहे सह । यावन्निवर्त्तयाम्यद्य चौरहस्ताद्धनं तव ।
सोऽनुसृत्य महाबाहुर्द्धन्वी वर्म्मी रथी ध्वजी । शरैर्व्विध्वस्य तांश्चौरानवजित्य च तद्धनं । ब्राह्मणं समुपाहृत्य यशः प्राप्य च पाण्डवः । ७७६५
ततस्तद्गोधनं पार्थो दत्त्वा तस्मै द्विजातये । आजगाम पुरं वीरः सव्यसाची धनञ्जयः ।
सोऽभिवाद्य गुरून् सर्व्वान् सर्व्वैश्चाप्यभिनन्दितः । धर्म्मराजमुवाचेदं व्रतमादिश मे प्रभो ।